

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

15 august 2018

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Petrache Igori xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.02.2018 - 19.04.2018;

Instanța de apel: 02.05.2018 - 23.05.2018;

Instanța de recurs: 20.07.2018 - 15.08.2018,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 aprilie 2018, *cauza fiind examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală*, Petrache Igori a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 9 (nouă) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul lui Petrache Igori în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea raportului de constatare nr. 2413 din 26.01.2018 în mărime de 12854 lei și raportul de expertiză nr. 201803D002 din 29.01.2018 în mărime de 320 lei, în privința părții vătămate Pasecinicov Serghei, aceste cheltuieli fiind trecute în contul statului, potrivit prevederilor art. 227 alin. (3) Cod procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 24.12.2017, aproximativ la ora 19.00, Petrache Igori fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se în bucătăria apartamentului nr. xxxx situată pe xxxx din mun. xxxx, unde se mai afla și vecinul său Pasecinicov Serghei, urmare a unui schimb de expresii și reproșuri avute cu ultimul, precum și observând faptul că acesta era vulnerabil pe motivul imposibilității de a se apăra aferent stării de ebrietate avansate și constituției corporale, fără careva motive întemeiate a inițiat un conflict cu Pasecinicov Serghei și urmărind scopul cauzării vătămarilor corporale s-a apropiat de ultimul.

Tot atunci, Petrache Igori în vederea realizării scopului infracțional avut, conștientizând faptul că Pasecinicov Serghei este în imposibilitate de a se apăra și a

opune rezistență, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, în lipsa unor motive întemeiate a continuat să se exprime cu cuvinte obscene și de amenințare în adresa lui Pasecinicov Serghei, după care intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului majoritatea fiind în regiunea capului, cauzându-i astfel dureri și suferințe fizice insuportabile, ca consecință a căroră starea sănătății a ultimului s-a agravat, iar la 26.12.2017 a fost constatat decesul victimei Pasecinicov Serghei.

În rezultatul acțiunilor violente comise de Petrache Igori, victimei Pasecinicov Serghei i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală, manifestată prin echimoză în regiunea parieto-occipitală medial, echimoze și excoriații pe față, hemoragii în țesuturile moi pericraniene parieto-occipital medial, fractura liniară a oaselor bolții craniului, hemotom subdural emisferial pe dreapta (volum 150 ml), hemoragii subarahnoidiene pe emisfera cerebrală dreaptă, focare de contuzie hemoragică pe emisfere cerebrale bazai bilateral, sânge în ventriculele cerebrale, hemoragii în trunchiul cerebral, traumă închisă a gâtului, echimoză în regiunea gâtului din dreapta cu hemoragii în țesuturile moi la acest nivel, fractura cornului mare drept al osului hioid, hemoragii pe epiglotă, echimoze în regiunea scapuală dreaptă, antebrațului drept și antebrațului stâng, excoriații în regiunea claviculei drepte, cotului drept și genunchiului drept, traumatisme care potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr. 201803D002 din 29 ianuarie 2018 se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și care sunt în legătură cauzală directă cu decesul victimei Pasecinicov Serghei.

3. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond procurorul a declarat apel solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat din contul inculpatului suma de 13174 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea rapoartelor de expertiză nr. 2413 din 26.01.2018 și nr. 201803D002 din 29.01.2018.

În argumentarea cerințelor formulate procurorul a menționat că:

- la soluționarea solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a sumei de 12854 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea raportului de constatare nr. 2413 din 26.01.2018 și sumei de 320 lei pentru raportul de expertiză medico-legală nr. 201803D002 din 29.01.2018, instanța de judecată incorect a dat apreciere prevederilor art. 143 și art. 227 Cod de procedură penală;

- dacă plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale nu ar fi suportată din contul mijloacelor bugetului de stat, organul de urmărire penală ar fi în imposibilitate de a numi expertize în cadrul urmăririi penale și de a anexa la materialele cauzei penale rapoarte de expertiză judiciară, fapt ce ar constitui un impediment la administrarea probelor și ar contraveni prevederilor alin. (3) al art. 19 Cod de procedură penală, conform căroră organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și

obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel și avocatul Victor Palancica în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care în temeiul art. 79 Cod penal, lui Petrache Igori să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în cadrul ședinței de judecată Petrache Igori a recunoscut vina incriminată pe deplin și a comunicat instanței că regretă cele întâmplate și că nu va mai repeta cele comise, deoarece a înțeles că a greșit, iar instanța de judecată urma să țină cont de circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 alin. (1), lit. f) Cod penal – contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și recunoașterea vinovăției și astfel, circumstanțele descrise permit aplicarea unei pedepse prin prisma art. 79 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2018 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocat, admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cheltuielile de judecată în sumă de 13174 (treisprezece mii una sută șaptezeci și patru) lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare au fost încasate de la inculpatul Petrache Igori.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Din textul apelului formulat de acuzatorul de stat, instanța de apel a reținut că sentința este contestată în partea soluționării chestiunii referitor la cheltuielile de judecată, solicitând în acest sens încasarea din contul inculpatului suma de 13174 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea rapoartelor de expertiză nr. 2413 din 26.01.2018 și nr. 201803D002 din 29.01.2018, solicitare care de altfel, în opinia Colegiului, este întemeiată.

Prin Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, la art. 143, alin. (2) care prevedea că *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*, a fost abrogat, iar potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Colegiul penal a constatat că, în prezenta cauză penală au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 13174 lei și anume, pentru efectuarea raportului de

constatare nr. 2413 din 26.01.2018 - suma de 12854 lei și pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 201803D002 din 29.01.2018 – 320 lei, în privința părții vătămate Pasecinicov Serghei.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazională implică efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

În acest sens, instanța de apel dispus ca cheltuielile de judecată în sumă de 13174 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare, să fie încasate de la inculpatul Petrache Igori.

Referitor la apelul declarat de avocat în numele inculpatului care contestă sentința doar în partea stabilirii pedepsei, Colegiul a reținut că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În contextul aprecierii argumentelor invocate de către apelant, precum că inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei penale în ordine simplificată, sincer s-a căit se cele comise, instanța de apel a menționat că acestea nu pot fi reținute ca fiind circumstanțe excepționale în sensul art. 79 Cod penal și în baza cărora să fie aplicată o pedeapsă mai blândă, deoarece aceste circumstanțe nu constituie o excepție, ci caracterizează în mod obișnuit personalitatea inculpatului și atitudinea lui față de fapta prejudiciabilă, comisă cu intenție.

Totodată, instanța de recurs a relatat că circumstanțele invocate de către avocat nu au fost neglijate, ci au fost luate în considerare de către instanța de fond în procesul de individualizare a pedepsei penale, respectiv, aceleași circumstanțe nu pot fi valorificate și ca *circumstanțe excepționale*, deoarece ar însemna că aceleași situații

de drept i se va acorda o dublă valență juridică, or, inculpatul a comis cu intenție o infracțiune deosebit de gravă, care s-a soldat cu decesul victimei, astfel, gradul de pericol social al infracțiunii comise de el este unul foarte ridicat.

5. Împotriva hotărârii menționate avocatul în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, în care a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie numită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal și respingerea solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Petrache Igori.

În motivarea recursului avocatul a invocat că:

- circumstanțele atenuante a cauzei și personalitatea inculpatului permit aplicarea unei pedepse conform art. 79 Cod penal;

- soluția instanței de apel privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului este neîntemeiată și contravine prevederilor art. 227 Cod de procedură penală, or, acestea sunt cheltuieli efectuate pentru demonstrarea vinovăției lui Petrache Igori.

5.1. Asupra recursului a depus referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a aplicat inculpatului o pedeapsă echitabilă, iar soluția privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul acestuia este întemeiată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei, sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Reieșind din criticele expuse de avocat, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel din două considerente, și anume pentru că, în opinia lui, instanța a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă prea aspră și eronat a dispus încasarea cheltuielilor judiciare de la Petrache Igori în sumă de 13174 lei, pentru efectuarea rapoartelor de constatare și de expertiză judiciară, întemeindu-și argumentele în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

Colegiul penal reține ca fiind vădit nefondată revendicarea avocatului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizelor, dat fiind că, obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

Conform alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Reieșind din materialele cauzei, se reține că au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 13174 lei și anume, pentru efectuarea raportului de constatare nr. 2413 din 26.01.2018 - suma de 12854 lei și pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 201803D002 din 29.01.2018 – 320 lei, în privința părții vătămate Pasecinicov Serghei, iar în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

Concomitent, Colegiul menționează că, prin Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, la art. 143, alin. (2) care prevedea că *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*, a fost abrogat.

Prin urmare, conform circumstanțelor descrise reiese că instanța de apel corect a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 13174 lei, urmează a fi încasată din contul inculpatului.

Referitor la criticele recurentului invocate sub aspectul prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, precum că instanțele de judecată nu au individualizat corect pedeapsa inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând numirea unei pedepse mai blânde cu aplicarea art. 79 Cod penal, Colegiul consideră corectă concluzia vis-a-vis de aplicarea pedepsei de 9 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii deosebit de grave incriminată prin rechizitoriu, instanța de apel motivându-și just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a

comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.*

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

În speță, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Circumstanțele la care face referire recurentul referitor la recunoașterea de către inculpat a faptei comise și căința în legătură cu urmările survenite, Colegiul le apreciază ca împrejurări obișnuite, care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și prin urmare nu pot fi considerate ca fiind excepționale în sensul art. 79 Cod penal.

În aceste împrejurări, Colegiul consideră, că pentru faptele comise, lui Petrache Igori i-a fost aplicată o pedeapsă aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea lui, la formarea unei atitudini corespunzătoare a acestuia față de ordinea de drept și principiile morale.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal conchide că nu s-a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, iar solicitările recurentului nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate în cauză și prin urmare, soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată, iar recursul declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Palancica Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2018, în cauză penală în privința lui *Petrache Igori*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 29 august 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun